

Te resnice se lahko vsak, kdor les posekuje, dostojno prepriča, naj le za skušnjo poseka drevó v zimskim času, in naj ga pustí čez poletje neomajeniga (v zimskim času se les lupiti ne da), najdel bo drugo pomlad polno červojedine za lupam, tudi deblo že močno navertano. Takó se najde čerovovina na sušicah, to je, na drevji, ki se ga sušna boleznin na stebli prijmlje. Ravno taka se zgodi tudi tistimu, drevju, kteriga si na spomlad na stebli omajil, in drugo pomlad še le posekal; le poskusi, najdel boš na takim omajenim in še le drugo pomlad podertim drevji dovelj červa, ki se po neomajenih vejah in po verhu pod lupam za- leže in tudi omajeno deblo načne.

Te skušnje poterdijo dostojno, kakó potrebno de je, vsako drevje, kteriga les ima suh in lohak v delo priti, skerbno skozi in skozi lupa očistiti.

(Dalje sledi.)

Nova cérkev in nova šola v Šentjanžu.

(Konec.)

Velikrat so mi gosp. fajmošter in drugi ljudje pravili, de so Šentjanci s takó gorečnostjo delali, de si je človek mislil, de so tisti kristjani od smerti vstali, ki so nékdaj toliko gorá naše domovine s cérkvami olépsali.

Še moram povédati, de so za oltar Matere Božje pobožne Šentjanske matere denarje zložile. Anton Arman iz Čésnjic, prvi ključar, je poldrugo léto brez plače véčidel per cerkvi delal. Lépo lampo je omislil Andrej Zupan iz Čésnjic. Andrej Flejs, po domače Trebljan iz Dvora, je kupil véliki svečnik, Pankraci Pečnik iz Ovséniga, drugi ključar pa dva majhna. Fantje so napravili lépo ogrinjalo (velum), dekléta nekaj mašne obléke, dva fanta pa nove mašne bukve. Rihtarji in njih pomagači so pridno denarje pobirali in na délo napovédovali. Vsi kmetje so se možko obnašali, in vse sklade do zadnjiga vinarja odrajtali. De z eno besédo rečem: gotovo ga ni odrašeniga človeka v fari, ktéri bi bil takó siromaški, de bi ne bil z denarji in z rokami k cérkvi kaj perpomogel.

Pa še komaj je bila cérkev v štírih létih po vécim obdélana, so se že gosp. fajmošter, prepričani, de je kmetiskim potrebam permérjena šola v fari za cérkevjo naj potrebníši réč, s farmani pogovarjali, kakó de bi se dala šola vpeljati. In 1841. léta so jo farmani z ravno tako gorečnostjo, kakor pred cérkev, čisto iz svoje moči postavili. Rokodélci so zaslužili per šoli čez 1000 gold., drugo so pa vse farmani dali in storili.

Šola ima dosti prostora za 60 — 70 šolarjev, učitelj (šomašter) ima pa dvé čédni stanici. Učitelju, kteri jim tudi orgla, in cérkovniku dajejo v biro. Bira sicer ni vganjena, pa vender znése, če jim je učitelj le kolikaj po volji, z vsim vkúp, kar ga tudi od štole doletí, dobre mére 200 gold. Šolski denar ni vpeljan, kér stara skušnja učí, de otrokam šolo zapéra. —

Četerto léto je žé, kar se je v Šentjanžu šola začela. Vsako léto, eno k drugimu, jih hodi v šolo ob délavnikih po 45, ob nedeljah in praznikih pa po 50 otrok obojiga spola.

Nedéljska šola je za vsako faro práv koristna. Va-njo pridejo otroci, ki ob délovnikih zavoljo téga nemorejo v šolo hoditi, kér imajo predeleč, in tisti že nekoliko odrašeni, ktéri po kaki nerodnosti niso v pravim času ob délavnikih v šolo hodili.

Šentjanski otroci so za uk prebrisane glave. V šoli so pa práv tihi, pazni in vbogljivi.

Desiravno so morebiti po okolnjih farah bolji šole, kakor je Šentjanska, mi vender Šentjanska zavoljo treh

reči posebno dopade: 1) de se otroci posebno v domačim jeziku podučavajo; 2) de starši tudi deklice v šolo pošiljajo; nekteri kmétje nočejo razumeti, de je deklicam tudi šolskiga nauka potreba; 3) de otroci ne hodijo razstergani v šolo, kakor se semtertje vidi, ampak praznično oblečeni; kar tudi šolo nekako bolj praznično storí ter otroke k pazljivosti vnema.

Ko so pa Šentjanci 1842 šolo zgotovili, niso še jenjali od déla; temuč so v pretečenih tréh létih še pokopališe z zidam rézaniga kamnja obzidali, novo turnsko uro napravili, skorej vse podružniške cérkve nekoliko olepsali, in za naméček per novim zidanim mostu, na dvé kervíni, ki ga je komisija lani čez Ilinco délala, vso tlako brez besédovanja storili. Kér so Šentjanci že toliko storili, smémo upati, de njih goréčnost ne bo pred jenjala, kakor takrat, kadar bo vse storjeno, kar še manjka; de se jim ne bo treba ptujcov sramovati, ki se bojo čez kaj časa po veliki césti skoz Šentjanž k železni césti vozili.

Rés je, veliko so Šentjanci terpéli, predenj je bilo vse to storjeno, zdaj jih pa tudi močno veselí délo njih rók. Marsikteriga sim slišal takóle govoriti: „rés velikrat je bilo tréba v možnjo séči, predenj je bilo vse storjeno; pa hvala Bogú, vse smo že davno pozabili. Kar smo v denarjih dali, je nam ljubi Bog vse nékako z dobrimi létami povernil. Nič siromaški nismo, desiravno je bilo veliko skladov. Kar smo kmetje dali, so pa véčidel domači rokodélci zaslužili. Zdaj smo pa vsi veselí lépe cérkve, nove šole in drugih novih reči. Še clo tisti so zdaj zadovoljni, ki so včasí kaj godernjali, kér so se za možnjo bali“.

Če človek premisli, de je k vsem tém rečem treba bilo veliko tavžentov in veliko žuljev, in de so vse drugo farmani čisto iz svoje moči napravili, zunaj téga, kar so jim k cérkvi patron in gosposke perpomogle; mora spoznati, de so Šentjanci z déli pokazali, de so za božjo čast in srečo svojih otrok vnéti farmani in svojim gosposkam pokorni kristjani. Dali so pa tudi lép izgled drugim zapušenim faram, de céla fara, če tudi ni vélika, z združeno močjo pod skerbjo modriga in goréciga vodnika — veliko premore.

L. Sevčan.

Urno, kaj je noviga?

(Železno cesto od Gradca do Celja) bojo bojé odperli za blagó 18. Velkitravna, za ljudí pa 1. Rožnicveta tega leta.

Popravik.

V 15. in 16. listu v sestavku „Kaj je z drevjem ravnati“ namest je vsevje bëri jelje.

Današnjimu listu je perdjana 8. doklada — in pa oznanilo in povabilo Teržaške asekurancije poljá, vertov in nogradov proti škodi to če.

Žitni kup.	V Ljubljani		V Krajnju	
	25. Malitravna.		20. Malitravna.	
	gold.	kr.	gold.	kr.
1 mernik Pšenice domače....	1	59	2	5
1 » » banaške....	2	10	2	14
1 » Tursice.....	1	10	1	15
1 » Soršice.....	—	—	1	37
1 » Réži.....	1	32	1	39
1 » Ječmena.....	1	21	1	20
1 » Prosa.....	1	8	1	15
1 » Ajde.....	1	4	1	6
1 » Ovsa.....	—	51	—	54